

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Přírodovědecká fakulta

katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

VÝZKUMNÁ ZPRÁVA

Obec Letkov
Suburbánní zóna

OBSAH

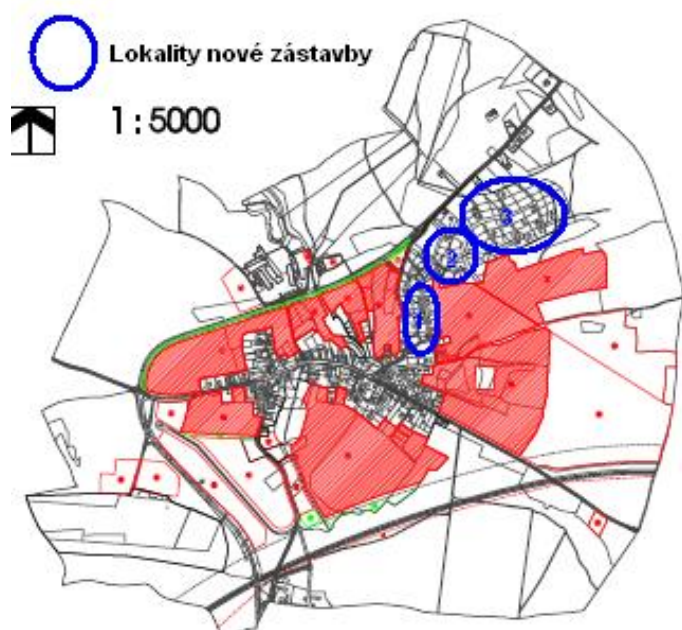
Obsah.....	2
Úvod.....	3
1. Obecná charakteristika obce.....	5
2. Fyzická část suburbánní zóny	11
2.1 Fyzický stav budov a pozemků	12
2.2 Veřejné prostory.....	14
3. Výsledky dotazníkového šetření.....	14
3.1 Vztahy	15
3.2 Veřejný život.....	18
3.3 Bezpečnost	19
4. Analýza identifikátorů a demografie.....	20
Závěr	23
Přehled použité literatury.....	24
Přílohy	25

ÚVOD

Výzkumná zpráva vznikla jako kombinace poznatků od stolu a terénního šetření. Šetření proběhlo během tří dnů v květnu 2010 (12.-14.5.). V první části se vytvořily dva pracovní týmy, které se zaměřily na dvě odlišné lokality v obci Letkov. První tým zkoumal lokality staré zástavby, kde žijí tzv. starousedlíci (obyvatelé staré zástavby) a druhý tým se zaměřil na lokality zástavby nové, tedy oblast, kterou obývají novousedlíci (obyvatelé nové zástavby). Druhá část šetření pak sestávala z dvou odlišných typů zkoumání – sledování fyzického prostředí a dotazníkové šetření, které prováděly oba dva pracovní týmy převážně mezi desátou hodinou dopolední a šestou hodinou odpolední.

Tato výzkumná zpráva se zabývá lokalitami nové zástavby (suburbánní zónou), jejíž začátek se datuje podle současného starosty na rok 2000, kdy začalo docházet k prvopočátkům developerské činnosti v obci Letkov.

Obr. 1: Suburbánní lokality v obci letkov

Zdroj dat: <http://www.obec-letkov.cz/>

Suburbánní zóna se rozděluje do tří oblastí podle typu zástavby (viz obr.1):

- 1) **Staré suburbium (1)** – domy postavené mezi roky 2000 – 2004
- 2) **Smišené suburbium (2)** – přechodná zóna mezi starým a novým suburbiem
- 3) **Nové suburbium (3)** – domy postavené po roce 2005 (někdy nazýváno Letkov - V Podlesí)

Přičemž tyto typy byly stanoveny zejména pro účely zjednodušení výzkumu, s tím, že každý z členů výzkumného týmu prováděl terénní šetření převážně jen jedné z oblastí. Stáří domů v jednotlivých oblastech nemusí plně odpovídat, je totiž odvozeno z odpovědí dotazovaných na otázku, jak dlouho žijí v obci.

Hlavním cílem této výzkumné zprávy je s pomocí terénního šetření šetření výzkum procesu residenční suburbanizace a jeho dopadů na fyzické prostředí obce a její obyvatelstvo.

Další cíle se snaží postihnout konkrétní dopady na vývoj obce a zejména hlavní problémy z pohledu obyvatel a aktérů.

V první řadě se jedná o zmapování situace v obci z hlediska základních služeb, dopravní dostupnosti, kvality prostředí a vývoje zástavby. Dále zpráva hodnotí mobilitu a životní styl místních obyvatel a analyzuje faktory působící na kvalitu života obyvatel. V poslední řadě se s pomocí řízených rozhovorů s několika klíčovými aktéry snaží zhodnotit jejich roli v ovlivňování života v lokalitě. V případě této zprávy se jednalo o starostu obce, manželku místního hlavního developera paní Pubcovou, tři členy zastupitelstva, manželku bývalého starosty, místní pošťačku a problémovou obyvatelkou paní Hamondovou.

Zpráva sestává z úvodu, čtyř hlavních částí a závěru. První část se zabývá obecnou charakteristikou celé obce, tedy její polohou, historií, přírodním prostředím, architekturou, obyvatelstvem, dopravou, ekonomikou, technickou infrastrukturou, občanskou vybaveností a politickou situací. **Informace pro obecnou charakteristiku jsou čerpány především z Územního plánu z roku 2008, který je dostupný na internetových stránkách obce.** Druhá část se věnuje výsledkům sledování fyzického prostředí. Jádrem práce se nalézá ve třetí části, jedná se o analýzu výsledků dotazníkového šetření. Čtvrtá část identifikuje jednotlivé respondenty z hlediska hlavních směrů vyjížděky a přiřazuje jim demografické charakteristiky.

1 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

Poloha

Obec Letkov spadá do správního území města Plzně (do roku 2006 se nalézala v okrese Plzeň - jih). Leží asi 4 km východně od Plzně v mírné kotlině na břehu Úslavy a Božkovského potoka. Lesy a vrchy v okolí obce - Holý vrch, Na pohodnici, Hradiště - vybízejí k pěší turistice. Severně od obce se nacházejí cenné přírodní lokality v údolí Božkovského potoka a v lese V Pytli. (<http://svazky.obce.cz>)

Historie

První písemná zmínka pochází z roku 1325. Název osady se odvozuje od osobního jména Letek, které se v té době často vyskytovalo. Existuje ale také legenda, mnohem půvabnější, že kdysi proletěl směrem od Božkova meteorit a obyvatelé Letkova i okolních vsí měli konstatovat: BOŽÍ KOV - LET KOV - DÝMÁ KOV. Písemně je doloženo, že Letkov patřival původně k rokycanskému statku. V Letkově sídlil i vladyka, jehož dvůr byl majetkem krále. Později Karel IV. umožnil vladykům s tímto majetkem volně nakládat. Oldřichovi z Letkova, purkrabímu na hradě Radyni pak toto právo potvrzuje r.1412 král Václav. Poslední majitel, se souhlasem krále Vladislava, odkazuje r.1505 Letkov kostelu sv.Bartoloměje v Plzni. Roku 1506 je obec uváděna jako pustá (www.obec-letkov.cz).

Z památkového hlediska je zajímavá barokní šestiboká kaple sv. Gotharda na návsi z roku 1771. Nedávno byly opraveny dvě kapličky na okrajích obce zasvěcené sv. Vojtěchovi. a P. Marii. Na statku č.p. 20 se zděným špýcharem¹ (z roku 1802) hospodařil od roku 1650 rod Škodů, z něhož pocházel také Ing. Emil Škoda, zakladatel Škodových závodů v Plzni (<http://svazky.obce.cz>).

Přírodní prostředí

Obec byla původně založena jako zemědělské sídlo. Postupně s rozvojem Plzně jako významného centra výroby dochází k poklesu významu zemědělské funkce a nárůstu podílu obytné funkce (**Územní plán obce Letkov**).

Letkov se nachází v nadmořské výšce 392 m. Na severu a jihu se rozkládají lesními masívy. V jižní části je les doplněn podél dálnice. Územím obce protéká od východu na západ Božkovský potok (v centru obce zatrubněný). Na potoce leží dva rybníky (jeden na

¹ Budova sloužící k uskladnění vyláčeného obilí.

východním okraji obce, druhý u stávajícího zemědělského areálu). Potok má v obci přítok od jihu s malým rybníčkem v centru obce (**Územní plán obce Letkov**).

Chráněny jsou především lesní porosty, které tvoří přirozený krajinný rámec území. Na území obce nejsou zvlášť chráněná území přírody, evropsky významné lokality (NATURA 2000) ani ptačí oblasti. Nenachází se zde významné registrované prvky, pouze významné krajinné prvky dané zákonem (lesy, vodní toky a plochy) (**Územní plán obce Letkov**).

Architektura

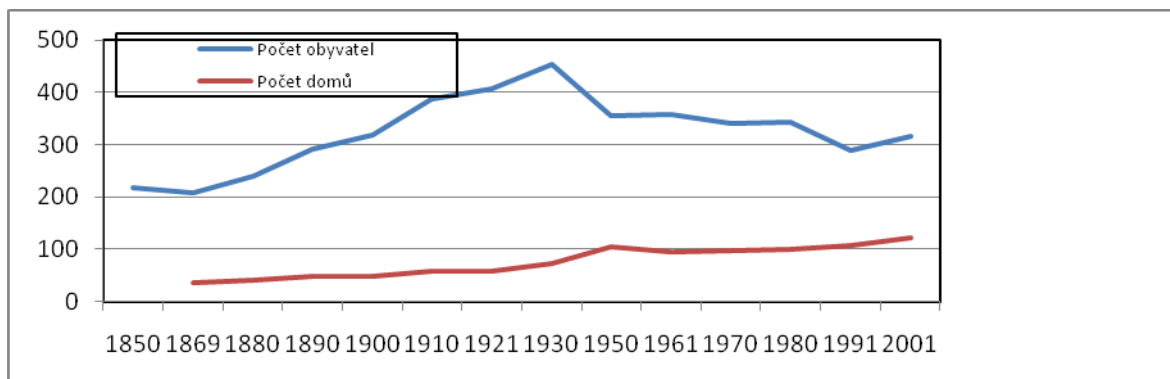
V historickém centru obce podél hlavní osy tvořené silnicí do Tymákova zůstala zachována původní venkovská zástavba, která se po obvodě obce postupně doplňovala novějšími rodinnými domy spíše městského charakteru (**Územní plán obce Letkov**).

Nová zástavba, především v kontaktu s původní, si zachová charakteristické prvky pro venkovskou zástavbu. Výstavba rodinných domů se omezuje na maximálně dvě nadzemní podlaží případně jedno podlaží a podkroví (**Územní plán obce Letkov**).

Obyvatelstvo

Z vývoje počtu obyvatel (graf 1) je patrná tendence růstu především od poloviny 90. let ovlivněná výrazně migračními faktory. V souvislosti s urbanizačními trendy Plzně počet obyvatel klesal až do roku 1989. Poté to byly vlivy naopak deurbanizační s narůstající potřebou bydlení v rodinných domech, které přispěly k opětovnému nárůstu. Tato tendence přetrvává i do budoucna ve spojitosti s rozvojem bydlení. Ve výhledu nelze předpokládat významný nárůst počtu obyvatel přirozenou měrou, hlavní vliv na velikost obce tak budou mít migrační faktory. Předpokládaná velikost obce je odhadnuta na základě rozsahu rozvojových ploch ověřených v rozvojové studii a měla by v budoucnu činit maximálně 1500 obyvatel. Nárůst velikosti bude postupný, odvislý od postupu výstavby rodinných domů (**Územní plán obce Letkov**).

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel a domů v letech 1850- 2001

Zdroj dat: Retrospektivní lexikon obcí ČSSR 1850- 1970, Historický lexikon obcí ČR 1869- 2005

V roce 2005 bylo v obci trvale hlášených 316 obyvatel. Rozložení obyvatel podle pohlaví je rovnoměrné. Podíl narozených v obci činí 129 lidí a 285 lidí žilo v obci i rok před uskutečněným sčítáním v roce 2001. Národnostní složení tvoří především Češi, menšiny jsou minimálně zastoupeny národností slovenskou, moravskou a ukrajinskou. Většina obyvatel není žádného vyznání, přibližně desetina se hlásí k církvi římskokatolické.

Tab.1: Obyvatelstvo podle vzdělání v roce 2001 (starší 15 let)

Vzdělání obyvatel	Muži	Ženy	Celkem	Podíl v %
Základní a neukončené základní	19	44	63	24,1
Vyuč. a střední odborné bez mat.	65	44	109	41,8
Úplné střední s maturitou	25	30	55	21,1
Vyšší odborné a nástavbové	1	5	6	2,3
Vysokoškolské	0	2	2	0,8

Zdroj dat: ČSÚ

Z tabulky 1 je patrné, že největší zastoupení v roce 2001 zde měly osoby s výučním listem, bez maturity a to převážně mezi muži. Na druhém místě se nacházeli lidé se základním nebo neukončeným vzděláním, kteří tvořili necelých 25% obyvatel a kde je naopak dvojnásobně více žen. Vzdělání ukončené maturitou měla v obci Letkov jen pětina obyvatel, s menší převahou podílu žen. Vysokoškoláků bylo v roce 2001 pouze 6, z toho jeden muž. Necelých 10% obyvatel neuvedlo žádnou z možností. Dá se předpokládat, že vzdělanostní poměry se za posledních deset let výrazně změnily, především v souvislosti s novou zástavbou nejspíše došlo k nárůstu počtu vysokoškoláků.

Ekonomicky aktivních obyvatel má obec 148 obyvatel, což odpovídá 50% celkové populace. Studenti tvoří necelých 18%. Nejčastěji zde lidé pracují v průmyslu (64 obyv.) a ve službách (72 obyv.).

Doprava

Základní dopravní kostra je tvořená dálnicí D5, obchvatem II/180 a silnicí III/18019 do Tymákova. V sídle je vybudována síť místních komunikací umožňující napojení nových rozvojových lokalit. Jihozápadně od obce se nachází letiště (Územní plán obce Letkov).

Veřejná doprava je zajišťována autobusovými spoji - Plzeňské městské dopravní podniky a ČSAD autobusy Plzeň. Městská linka jezdí přes Božkov do Plzně až na její západní okraj. V pracovní dny jezdí šestkrát denně s posledním spojem před půlnocí, o víkendu o polovinu méně. Druhá autobusová linka jezdí kromě do Plzně také do Tymákova a Starého Plzeňce, a to téměř každou hodinu.

Veřejnou dopravu využívají především starousedlíci. Novousedlíci jezdí výhradně autem, pouze minimum jejich dětí jezdí do škol autobusem. Svoji roli v tom určitě sehrává, že autobusová zastávka se nachází ve staré zástavbě a pro novousedlíky není ideálně umístěna, jelikož se například bojí nechat děti chodit večer samotné. Protáhnutí linky k nové zástavbě by situaci mohlo změnit.

Ekonomika

Ekonomická základna obce je minimální, většina ekonomicky aktivních obyvatel vyjíždí do Plzně. Tato tendence zůstane zachována i v budoucnu. Přesto jsou v územním plánu navrženy rozvojové plochy pro výrobu a komerci, které zajistí posílení ekonomické základny. Další rozvoj snad zajistí služby spojené s rozsáhlou výstavbou rodinných domů (Územní plán obce Letkov).

Technická infrastruktura

Technická vybavenost v obci dostačuje jejím potřebám. V obci mají zaveden plynovod, vodovod, kanalizace, elektrické vedení, čističku odpadních vod, možnost připojení k internetu.

Na východním okraji obce se nacházejí fotovoltaické panely pro výrobu elektrické energie. Ty se nacházejí v menší míře také na některých rodinných domech v suburbii. Obec má několik kontejnerů pro tříděný odpad.

Občanská vybavenost

Oproti tomu vybavenost občanská je velmi omezená. Není zde žádný obchod s potravinami. Ten chybí především starším obyvatelům, kteří nevlastní auto. Za sociálními,

zdravotními a kulturními službami musí obyvatelé rovněž jezdit mimo svou obec. V minulém roce se zde vybudoval pension Pohoda se sportovně rekreačním areálem, který nabízí kromě ubytování několik sportovních hřišť, saunu, masáže, apod. Tyto služby využívají hlavně novousedlíci, kteří se zde pravidelně setkávají.

V obci se nalézá hostinec se sálem s kapacitou 100 míst. Ke sportu se využívá hřiště Sokola, ke koupání slouží víceúčelová vodní nádrž v příjemném přírodním prostředí (**Územní plán obce Letkov**).

Spolky a kulturní akce

V obci se tradičně pořádají rybářské závody, a to nejen pro dospělé. Nachází se zde několik menších rybníků, jeden přímo v jádru obce a ostatní v blízkém okolí. Nechybí zde ani TJ Sokol, který má k dispozici jedno hřiště. Přijímá děti pouze do devíti let a nabízí nepřetržitou škálu aktivit od základů sportovních a míčových her, přes kondiční přípravu, korfbal, strečinková a kompenzační cvičení. Pměrných úspěchů slaví letkovští sportovci ve futsale, který ale musí jezdit hrát do Plzně.

Necelé dva roky funguje v obci spolek s názvem Letkováček, který vznikl z iniciace letkovských maminek. Za tu dobu se jim podařilo zorganizovat například Mikulášskou slavnost, rozsvícení vánočního stromku, Halloween a bruslení v maskách.

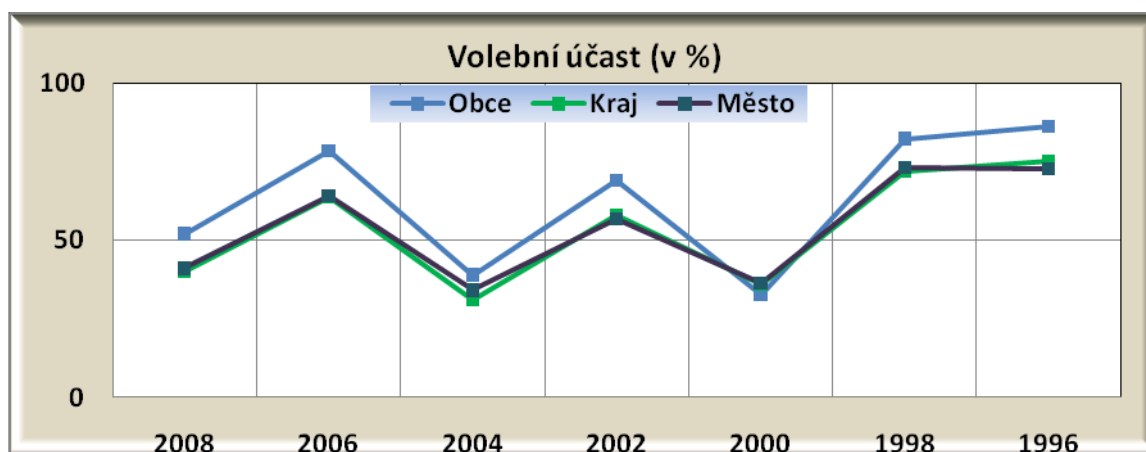
Významným cílem českých i zahraničních turistů se stal areál sportovního letiště ve vlastnictví Aeroklubu Plzeň-Letkov. Počátky tohoto aeroklubu sahají do r. 1910, kdy se uskutečnil první propagační vyhlídkový let. Samotný aeroklub byl založen v r. 1919. V r. 2000 zde byla odhalena památeční deska generála letectva Antonína Lišky (1911-1998), který byl v letech 1941-1943 pilotem 312. čs. stíhací perutě Royal Air Force (RAF). Aeroklub každý rok pořádá den otevřených dveří a zajišťuje provoz sportovních a malých turistických letadel. Vlastní jedno letadlo Zlín, devět větroňů (kluzáků) a dále má pronajaté 4 "Cesny". Aeroklub nabízí také vyhlídkové lety, hlavní turistickou atraktivitu v Letkově (<http://svazky.obce.cz>).

Obec Letkov patří ke sdružení obcí mikroregionu Radyně, který leží v těsném sousedství města Plzně a táhne se směrem na jih. Hlavním cílem mikroregionu je společné řešení problémů a realizace akcí prospěšných pro větší okruh obcí a dále vytvoření předpokladů pro trvalý rozvoj daného území a pro zlepšení kvality života jeho obyvatel. Sdružení částečně zpracovalo dokument „Strategie rozvoje venkovského Mikroregionu Radyně“ (www.radyne.jz.cz).

Politická situace v obci

Starostou obce se v roce 2009 stal Libor Liška z Občanské demokratické strany (ODS). Zvítězil v předčasných volbách, které se konaly, jelikož bývalý starosta Letkova byl odsouzen. Jednal totiž v rozporu se zákonem o obcích. Za dobu po kterou vykonával svůj úřad připravil obec o 50 % obecních pozemků.

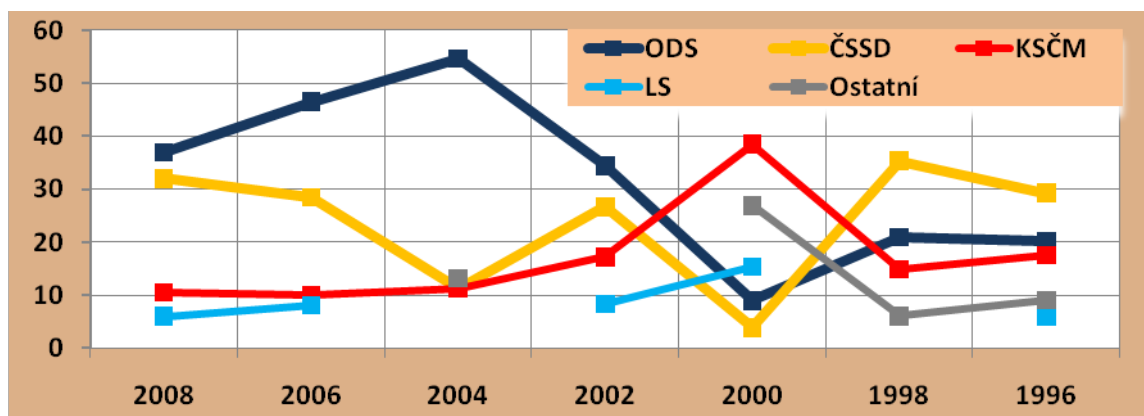
Graf 2: Vývoj volební účasti v letech 1996 - 2008

Zdroj dat: ČSU

Volební účast (graf 2) dosahuje nejvyšších hodnot (okolo 70 %) u voleb do poslanecké sněmovny (roky 2006, 2002, 1998, 1996), naopak u krajských voleb (roky 2008, 2004, 2000) se pohybuje pouze okolo 40 %. Obecně platí, že volební účast je mírně vyšší v obci Letkov, než v případě samostaného města Plzeň ale i v případě Plzeňského kraje.

Graf 3: Vývoj volební podpory v obci Letkov v letech 1996 - 2008

Zdroj dat: ČSÚ *Vysvětlivka* – LS (Liberální strany – např. US, ODA, SZ), Ostatní (např. KDU- ČSL)

Nejvyšší volební podpoře (graf 3) se ve sledovaných volbách (stejně jako u grafu 2) těší ODS. V roce 2004 získala dokonce nadpoloviční většinu hlasů. Její nárůst je patrný od roku 2000 tdy doby, kdy se do obce začali stěhovat první novousedlíci. Nárůst podpory pravice (zejména ODS) v zázemí lze sledovat i v jiných městech, např. v Praze (Škorpil 2008). Ve volbách v roce 2008 se jí přiblížila Česká strana sociálně demokratická. Zajímavá a těžko pochopitelná situace nastala v roce 1998, kdy byla podpora ODS minimální a naopak na 40 % se dostala KSČM.

V nejnovějších volbách z roku 2010 znovu zvítězila ODS (28 %), na druhém místě se umístila TOP 09 (22 %) a na třetím ČSSD (15 %), do poslanecké sněmovny by se z Letkova dostala ještě KSČM (8 %), Věci veřejné (8 %) a překvapivě Suverenita (7 %).

2 FYZICKÁ ČÁST SUBURBÁNNÍ ZÓNY

První část výzkumu se věnuje fyzickému stavu suburbánní zóny. Sledují se především tři typy prostředí nové zástavby:

- Funkční vybavenost budov** – velikost, fyzický stav, architektura, garáž
- Fyzické prostředí pozemků** – velikost, funkce zahrady, vybavenost zahrady, výška oplocení, propustnost oplocení
- Veřejné prostory, veřejná infrastruktura** – chodníky, silnice, dětská hřiště, veřejná zeleň

Ke studiu fyzického prostředí se využilo metody terénního výzkumu především pozorování a fotografování všech třech typů prostředí v území nové zástavby. Výsledky se

průběžně zapisovaly do pracovního deníku a posléze byly převedeny do počítačového programu MS Excel, s jehož pomocí byly vyhodnoceny.

Před začátkem terénního výzkumu bylo stanoveno několik základních předpokladů pro výzkum fyzického prostředí. Suburbánní zóna má odlišnou prostorovou strukturu než stará zástavba, její uspořádání neodpovídá původnímu vesnickému charakteru. Noví rezidenti využívají svoje obydlí jako místo odpočinku a oddychu (Gondová 2004). Dá se tedy předpokládat větší rozměrnost pozemků okolo jejich obydlí a především jejich charakter jakožto okrasných zahrad.

Dalším předpokladem je pro zdejší satelitní městečko určitá typická uniformita domů, tedy např. jejich nižší velikost, maximálně dvoupatrová, přítomnost garáží a plotů jasně ohraničujících jednotlivé pozemky. Kvalita veřejných prostor sloužících k setkávání místních obyvatel nejspíš nebude velká, neb developerům nepřináší přímý zisk.

2.1 FYZICKÝ STAV BUDOV A POZEMKŮ

Celkem se v lokalitě nalézá 65² domů s parcelami. Pro jejich lepší rozlišení se vytvořili kategorie:

Pro sledování velikosti domů se vytvořily dvě kategorie:

- 1) *Dům přízemní* – není vyšší než 3 metry, okna má pouze v přízemí, nemá jednoznačný půdní prostor a střecha ho pouze zakrývá.
- 2) *Dům patrový* – je vyšší než 3 metry a jeho půdní prostor má okna a může tak sloužit k bydlení, případně se jedná o vícepatrový dům.

Pro sledování velikosti³ přilehlých parcel vznikly kategorie tři:

- 1) *Velká* – nad 1000m²
- 2) *Střední* – 500m² – 1000m²
- 3) *Malá* – do 500m²

Tab. 2: Velikost domů v nové zástavbě

Velikost domu	Přízemní dům	Patrový dům
Počet (abs.)	5	60
Počet (rel.)	7,69%	92,31%

² Ve dvou případech se na jedné parcele nacházely dva domy. Jsou započítány pokaždé jako jeden samostatný.

³ Jedná se o odhad velikosti parcel.

Tab. 3: Velikost parcel v nové zástavbě

Velikost parcely	Velká	Střední	Malá
Počet (abs.)	5	26	34
Počet (rel.)	7,69%	40,00%	52,31%

Z tabulky 2 vyplývá, že velká většina (92 %) domů patří do kategorie patrových a pouze 8 % do kategorie přízemních. Přízemní domy se nacházejí převážně ve smíšené části suburbia. Vzhled jednotlivých domů vypadá rozdílně a nepotvrzuje se tak předpoklad uniformity. Až na výjimky je architektura domů, dle mínění výzkumníků, kvalitní. Domy využívají různých stavebních materiálů, jiné druhy omítky, často se jedná pouze o odhalené cihly a také různé barevné spektrum nátěru.

Pouze pět parcel je ve skupině velkých (tabulka 3), přes 90 % parcel je tedy menších 1000m². Přesto parcely nabízejí dostatek prostoru pro nejrozumnější aktivity.

Tab. 4: Funkce zahrady v nové zástavbě

Funkce zahrady	Okrasná funkce	Ostatní funkce	Prolézačka	Bazén
Počet (abs.)	64	1	11	7
Počet (rel.)	98,46%	1,54%	16,92%	10,77%

V suburbii převládají zahrady s okrasnou funkcí (tabulka 4), pouze jedna zahrada je zanedbaná ve stádiu přestavby. Okrasná funkce se projevuje množstvím květů, okrasných skalek, ale také v několika případech jezírky a jedním malým vodopádem. Na zahradách se nalézá množství posezení a míst na grilování, často i s kamennými grily. Pouze sedm z domů má vlastní bazén a na jedenácti z nich stojí dětská prolézačka většinou i se skluzavkou, což nahrazuje absenci veřejného dětského hřiště v blízkém okolí. Žádná ze zahrad přímo neplnila funkci užitnou, nebo-li pěstování užitných plodin, která se dá očekávat spíše u starousedlíků. Třikrát se na pozemku nacházel skleník, který tak mohl užitnou funkci nahrazovat. Jen jednou se zjistila přítomnost kůlny, sloužící k uskladnění zahradních pomůcek.

Tab. 5: Ploty v nové zástavbě

Vlastnosti plotu	Vyšší než 180 cm	Nížší než 180 cm	Průhledný	Poloprůhledný	Neprůhledný
Počet (abs.)	7	58	1	60	4
Počet (rel.)	10,77%	89,23%	1,54%	92,31%	6,15%

V některých lokalitách se soukromé pozemky s rodinnými domy uzavírají před okolím vysokými neprůhlednými ploty. Plot slouží jako bariéra mezi veřejným a soukromým

prostorem (Ouředníček 2009). V případě suburbia v obci Letkov se tato bariéra téměř nevyskytuje (tabulka 5), v 90 % ploty měří méně než 180 cm a vyznačují se poloprůhledným charakterem. Většinou se jedná o nízké dřevěné ploty. V nové části suburbia mají dokonce všechny ploty stejný materiál, výšku a barvu. Jednalo se o jeden z mnoha regulativů, které si vytyčil místní developer. V některých případech parcely krom plotů oddělují také keřovité stomy a tůje.

Tab. 6: Automobily a garáže v nové zástavbě

Automobil a garáž	Luxusní	Průměrný	Podprůměrný	Garáž	Dvojaráž
Počet (abs.)	10	22	1	34	6
Počet (rel.)	15,38%	33,85%	1,54%	52,31%	9,23%

Při terénním výzkumu se sledovala také vybavenost automobily a výskyt garáží pro jejich uskladnění (tabulka 6). Přestože byl výzkum prováděn ve všedních dnech v pracovních hodinách, vyskytoval se v suburbii u 50 % domů automobil. Pro možnost srovnání s lokalitami staré zástavby se stanovily tři kategorie⁴ automobilů: luxusní (nad 400 000 Kč), podprůměrný (do 200 000 Kč) a průměrný (mezi 400 000 Kč – 200 000 Kč). Nejvíce automobilů patří do kategorie průměrných (34 %) a pouze jeden do kategorie podprůměrného (jednalo se o Škodu Favorit).

Vzhledem k tomu, že většina pracujících dojíždí ze suburbia autem do práce a každý druhý dům obsahuje garáž. Celkový počet automobilů je tedy výrazně vyšší.

2.2 VEŘEJNÉ PROSTORY

Veřejné prostory v suburbii se jeví jako nedostatečné. Absenci veřejného hřiště částečně nahrazují prolézačky na zahradách, ale v suburbii chybí zřetelné místo k setkávání obyvatel. To neplatí pro novou část suburbia, kde se nachází několik míst k relaxaci a jako místo setkávání slouží i kvalitní chodníky kolem příjezdových cest. Nová část suburbia má kolem cest také fungující osvětlení a u chodníků se nalézají udržovaná rabátka, která prostor zkrášlují. O jejich vzhled se stará místní komunita formou dobrovolných brigád, jelikož město na ně přizpívat odmítlo.

⁴ Jedná se o odhad ceny automobilů.

3 VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Druhá část výzkumu se věnuje samotným obyvatelům suburbánní zóny. K výzkumu jejich postojů a názorů bylo využito dotazníkového šetření, přičemž samotný dotazník dostali členové výzkumného týmu od garantů výzkumu. Ke zpracování výsledků dotazníku byl použit program MS excel.

Dotazník se dá rozdělit do tří základních kategorií:

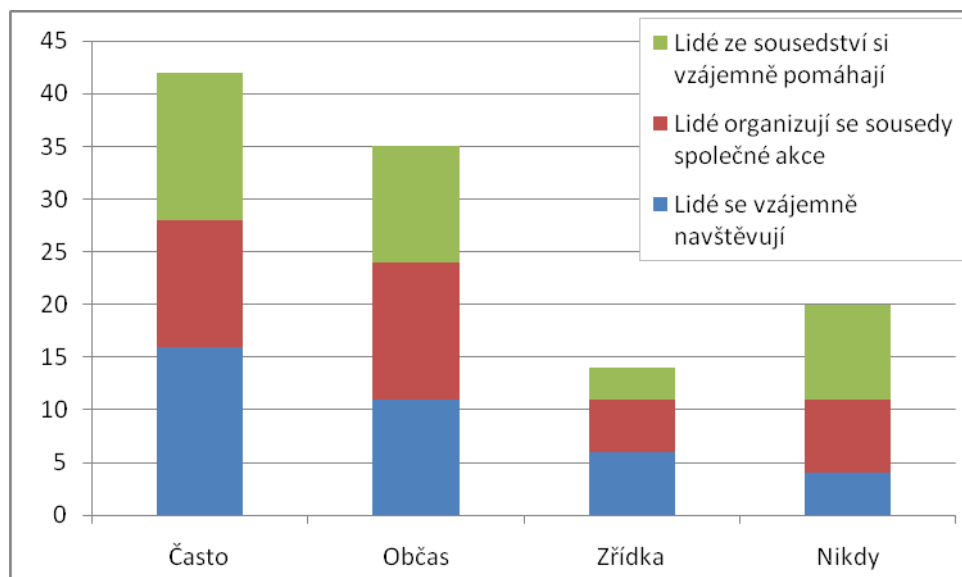
- a) **Vztahy** – sousedské, mezi starousedlíky a novousedlíky, využívání společných služeb
- b) **Veřejný život** – účast na veřejném životě, problémy v obci
- c) **Bezpečnost** – obavy, strach, ochrana majetku

Oslovit se podařilo celkem 47 obyvatel suburbia z nichž na dotazník odpovědělo 37 z nich. Úspěšnost dotazování dosáhla velmi slušných 79 %. Z celkového počtu 65 suburbánních staveb se podařilo získat údaje za 44 domácností (3 lidé pocházeli z již jednou oslovených), zachytit se tedy podařilo údaje za 68 % domů.

3.1 VZTAHY

Příchod značného množství nových obyvatel do lokalit nové zástavby obvykle postupně mění vztahy v celé lokalitě. Dochází k narůstání anonymity a část starousedlíků se ne vždy lehce smiřuje s příchodem nových sousedů (Puldová 2010).

Graf 4: Sousedské vztahy v nové zástavbě

Tab. 7: Sousedské vztahy v nové zástavbě

Sousedské vztahy	Často	Občas	Zřídka	Nikdy
Lidé se vzájemně navštěvují	16	11	6	4
Lidé organizují se sousedy společné akce	12	13	5	7
Lidé ze sousedství si vzájemně pomáhají	14	11	3	9

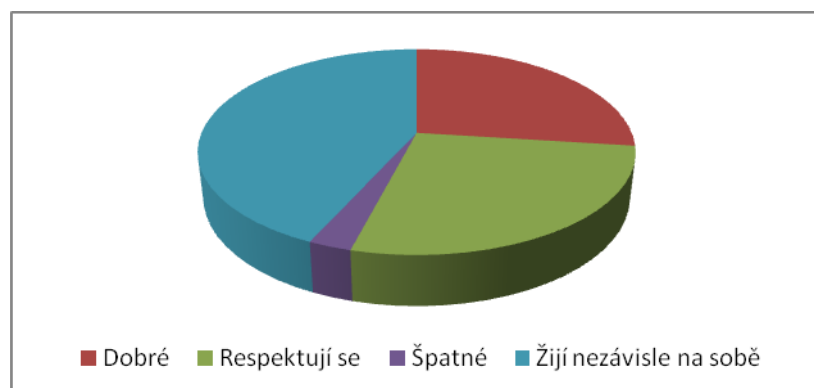
Sousedské vztahy (tabulka 7, graf 4) mezi obyvateli suburbia se dají hodnotit jako pozitivní, když většina dotazovaných na položené otázky odpověděla, že danou aktivitu provádí často (více než jednou za měsíc) a občas (jednou za měsíc, několikrát v roce). Pouze několikrát se vyskytla odpověď zřídka (alespoň jednou v roce) a odpověď nikdy nabývá nejvyšších hodnot u otázky hodnotící, jestli si sousedé vzájemně pomáhají (např. půjčování potřeb na vaření, zahradního náčiní, hlídání dětí nebo zalévání květin). Obecně platí, že odpovědi nikdy a zřídka se vyskytovaly hlavně u nejnovějších obyvatel, kteří pobývají v suburbu velmi krátkou dobu (1-3 roky). Tito obyvatelé se zatím nestačili plně začlenit do místní komunity a i počet jejich přátel v obci je nižší, než u déle pobývajících.

Tab. 8: Sousedské vztahy v nové zástavbě

Průměrný počet přátel v obci	11,76
-------------------------------------	--------------

V případě otázky týkající se počtu přátel (tabulka 8) se odpovědi pohybovaly v rozmezí nula u nejnověji příchozích po padesát u manželky hlavního developera v Letkově ing. Pubce. Celkový průměrný počet přátel v obci se pohybuje okolo dvanácti pro novousedlíky. Pro starousedlíky bude tato hodnota nejspíše vyšší, především vzhledem k delší délce pobytu v obci.

Graf 5: Vztahy mezi starousedlíky a novousedlíky podle názoru obyvatel nové zástavby

Tab. 9: Vztahy mezi starousedlíky a novousedlíky podle názoru obyvatel nové zástavby

Vztahy mezi starousedlíky a novousedlíky podle novousedlíků	Počet kladných odpovědí
Výborné	0
Dobré	10
Respektují se	10
Špatné	1
Žijí nezávisle na sobě	16
Bez odpovědi	0

Většina novousedlíků označila vztahy se starousedlíky za průměrné (tabulka 9, graf 5), tedy jejich odpověď zněla buď, že se vzájemně respektují (27 %), nebo že žijí nezávisle na sobě (43 %). Tyto odpovědi mají podobnou vypovídající hodnotu a hodilo by se je spojit do jedné kategorie. Jako vyloženě výborné vztahy nevidí jediný z dotazovaných a pouze jednou se objevila odpověď hodnotící vztahy za špatné. Ta ovšem pocházela z rozhovoru s manželkou bývalého starosty, která vztahy mezi starousedlíky a novousedlíky hodnotila jako arogantní ze strany novousedlíků, ke kterým se sama počítá.

Tab. 10: Vlastnosti starousedlíků podle názoru obyvatel nové zástavby

Vlastnosti starousedlíků		
Pozitivní (1)	Průměr	Negativní (5)
Přátelští	2,51	Nepřátelští
Vlídni	2,59	Arogantní
Štědří	3,03	Sobečtí
Chytří	2,95	Hloupí
Pracovití	2,57	Líní
Vzdělaní	3,03	Nevzdělaní
Bohatí	3,19	Chudí
Celkový průměr	2,84	

Pro hodnocení vlastností starousedlíků podle názoru obyvatel suburbii (tabulka 10) se použila stupnice od 1 do 5 podle jednotlivé vlastnosti, přičemž nejvíce pozitivní hodnocení (např. přátelští) nabývá hodnot jedna a naopak negativní hodnocení (nepřátelští) hodnot pět. Převážná část respondentů na tuto otázku odpovídat přímo nechtěla, neb podle jejich vyjádření se starousedlíky neznají tak dobře, aby je mohli relevantně zařadit do jedné či druhé kategorie. Tudiž se většina odpovědí pohybovala kolem průměrné hodnoty 3, celkový průměr všech hodnot pak dosáhl spíše pozitivního čísla 2,84.

Z tabulky je zřejmé, že nejkladnější názor (okolo hodnoty 2,5) mají novousedlíci na vlastnosti přátelství, vlídnosti a pracovitosti starousedlíků. Naopak starousedlíky zařazují spíše do třídy chudších než bohatých. Někteří se domnívají, že starousedlíci na novousedlíky pohlížejí závistíma očima a samotné suburbium nazývají „bohatovem“.

Tab. 11: Využívání služeb v obci obyvateli nové zástavby

Využívání služeb v obci	Ano	Občas	Ne	Není
Zábavy	27%	22%	35%	16%
Pálení čarodějnic	11%	11%	70%	8%
Služby v obci	30%	5%	30%	35%
Hospoda	24%	32%	43%	0%
Obchod	0%	0%	5%	95%
Spolky	19%	5%	65%	11%
Mateřská školka	0%	0%	59%	41%

Z kapitoly 1 je zřejmé, že obec nedisponuje kvalitními službami, především absence obchodu s potravinami každodenní spotřeby je zřejmá (tabulka 11). Ve městě existuje několik spolků a sdružení, do kterých se zapojili nebo je vytvořili novousedlíci. Jedná se například o již zmíněný spolek sdružující maminky s malými dětmi Letkováček nebo o tzv. LUMRD (Letkovská unie majitelů rodinných domů). V obci se několikrát do roka konají zábavy s společenské akce jako například pálení čarodějnic.

Na otázku využívání služeb v obci odpovídali respondenti nejednoznačně, neb pro každého takové služby vypadají jinak. Některým chybí personální služby jako kadeřnictví, jiní naopak jako dostupné služby vnímají pension Pohoda a možnosti sportovního vyžití, které nabízí.

Čtvrtina respondentů využívá místní hospody, která jinak slouží zejména starousedlíkům. Hospoda se tak jeví jako nejsnazší místo navazování kontaktů mezi oběmi skupinami.

3.2 VEŘEJNÝ ŽIVOT

Veřejný život v obci poznamenalo zmíněné pravomocné odsouzení minulého starosty, což někteří označují jako největší problém obce, jelikož to na ni vrhá špatné světlo. Na druhou stranu jeho manželka na adresu nynějšího starosty říká, že *je pouhou figurkou*. To potvrzují i další dva dotazovaní, kteří vztahy na radnici vidí jako triumvirát, do něhož patří starosta, ing. Pubec a další zastupitel mgr. Kraus.

Tab. 12: Účast na veřejném životě v obci

Účast na veřejném životě	Počet kladných odpovědí
Ne	23
Částečně	11
Působím v zastupitelstvu	3
Kandiduji do zastupitelstva	0
Pracuji pro vedení obce	0
Bez odpovědi	0

Alespoň částečně se veřejného života účastní 30 % dotazovaných (tabulka 12). Tři respondenti dokonce aktivně působí v zastupitelstvu města, dalších šest se ho pravidelně zúčastňuje. Největší apatii vůči veřejnému životu vykazují nejnovější obyvatelé suburbia, což se během dalších let nejspíš změní. Jeden z respondentů, který žije na hranici nové a staré zástavby, uvažuje o založení vlastní nové strany jelikož stávajícím zastupitelům nedůvěřuje.

Názory na největší problémy obce se liší, několik dotazovaných lituje absence obchodu s potravinami, podle starosty ale novousedlíci věděli, do čeho jdou a tak by si neměli stěžovat. Větší problém tak představuje chybějící mateřská škola, jelikož zejména obyvatelé suburbií mají malé děti předškolního věku. Dle vyjádření jedné z tázaných si musí místní mateřskou školku platit soukromou, neboť magistrát města Plzně nařídil, že do plzeňských mateřských školek nemohou děti z Letkova a obcí, které nejsou přímo součástí Plzně.

Část negativních názorů míří na jednu z obyvatelek suburbia paní Hamondovou, která se vzepřela jednomu z regulativů, když chtěla jiný typ oplocení. Což jí nebylo povoleno a ona začala napadat stávající systém regulativů (např. pouze 25 % ploch může být zastavěných), jelikož některé z dalších nedodrželi ostatní obyvatelé suburbia. Názor některých na ní se dá shrnout do slova „udavačka“.

3.3 BEZPEČNOST

Obec podle místních obyvatel nemá s bezpečností větší problémy. Dotazovaní i starosta při zmiňování největších problémů obce nevnímají nebezpečí kriminálních aktivit jako hrozbu. Přesto při bližším zkoumání názorů respondentů zkušenosti s nebezpečnými jevy existuje.

Tab. 13: *Vnímání bezpečí v obci očima novousedlíků*

Vnímání bezpečí v obci	Abs.	Rel.
Bezpečná	23	62%
Spíš bezpečná	13	35%
Spíš nebezpečná	0	0%
Nebezpečná	1	3%
Neví	0	0%

Obci hodnotí jako bezpečnou a spíše bezpečnou 97 % obyvatel (tabulka 13). Jen jeden z obyvatelů pod dojmem nedávného vykradení automobilu hodnotí obci jako nebezpečnou. I v případě otázky jaké situace v místě bydliště v lidech vyvolávají největší strach většina tázaných odpověděla, že žádné. Určitý strach vyvolávají především rychle jedoucí auta na rychlostí komunikaci vedoucí středem města. Ve staré části suburbia pak chybějící osvětlení a v jednom případě pramení pocitu strachu z přilehlého lesa z důvodu přítomnosti divokých prasat.

Tab. 14: *Obava z kriminální činnosti podle novousedlíků*

Obava z kriminality	Průměrná známka
Odcizení majetku v domě	2,70
Odcizení majetku v autě	2,32
Přepadení na ulici	1,30
Konflikt s cizí osobou	1,51
Obava o bližní	1,51
Celkový průměr	1,87

Bližší pohled na jednotlivé typy kriminality (tabulka 14) se provedl s pomocí stupnice od 1 – vůbec se neobávám po 5 – velice se obávám. Nejvýraznější obavy pramení z odcizení majetku v domě případně na zahradě, když část respondentů má zkušenost s krádeží zejména stavebního materiálu při stavbě domů. Jeden byl dokonce takto vykraden čtyřikrát. Podobná špatná zkušenost se týká odcizení majetku v autě, když dva respondenti měli auto vykradené v posledním půl roce.

Obavy se vyplývají z osobních zkušeností dotazovaných a to nejvíce z krádeží, naopak strach z možnosti přepadení na ulici, fyzického napadení a obavy o bližní se jeví jako nevýrazné a celkový průměr obavy z kriminality tak dosahuje přijatelné hodnoty 1,87.

Tab. 15: Ochrana bydliště novousedlíků

Ochrana bydliště	Počet kladných odpovědí
Ano	97,30%
Ne	2,70%
Pes	24,32%
Alarm	64,86%
Vysoký plot	8,11%
Kamerový systém	18,92%
Bezpečnostní okna	45,95%

Téměř všichni respondenti (97 %) se snaží svoje bydliště chránit před krádežemi (tabulka 15). Na přímé otázky, jakým způsobem ho chrání část obyvatel nechtěla odpovědět. Nejčasteji používaným způsobem ochrany je alarm (65 %) a bezpečnostní okna (46 %). Již v souvislosti s fyzickým prostředím se ukázalo, že pouze malá část domů využívá vysokých plotů, také pes jako hlídač není příliš častý. Z pozorování se na území celé nové zástavby nalézá 18 psů, z čehož do kategorie vyloženě hlídacích lze zařadit pouze čtyři. Jedna z respondentek taktéž odpověděla, že využívají služeb bezpečnostních agentur.

4 ANALÝZA IDENTIFIKÁTORŮ A DEMOGRAFIE

Druhá část dotazníku se věnovala demografickým charakteristikám respondentů a základní vyjíždě z obce. Dá se předpokládat, že základním rozdílem oproti starousedlíkům bude výrazná převaha dopravy vlastním automobilem.

Tab. 16: Místa vyjížděky novousedlíků

Místo	Plzeň	Jiné
Pracoviště	57%	43%
Nákup denní potravin	100%	0%
Nákup velké potravin	100%	0%
MŠ,ZŠ	88%	13%
Volný čas	94%	6%

Více než polovina dotazovaných vyjíždí za prací do Plzně (tabulka 16), pětina jich zůstává v Letkově a pracuje z domova. Pět z dotazovaných jezdí pracovat do Prahy. Vzhledem k tomu, že obec nemá vlastní obchod všichni dotazovaní využívají blízkou Plzeň

k nákupům, především pak tři kilometry vzdálené Tesco a o další kilometr dál obchodní centrum Olympia. Rodiny s dětmi posílají děti do mateřských a základních škol v Plzni, výjimečně i do Prahy a Rokycan. Volnočasové aktivity se pak soustředí do OC Olympia a v obci převážně do pensionu Pohoda.

Tab. 17: *Způsob dopravy novousedlíků*

Způsob dopravy	Auto	Jiný
Pracoviště	81%	19%
Nákup denní potraviny	97%	3%
Nákup velké potraviny	100%	0%
MŠ,ZŠ	100%	0%
Volný čas	97%	3%

Hlavním dopravním prostředkem je pro novousedlíky automobil (tabulka 17). Pro způsob dopravy do pracoviště pak v kategorii jiný je myšlena práce doma a tedy nevyužívání dopravy. Podle paní Pubcové pouze dvě ženy z oblasti nové zástavby využívají městskou hromadnou dopravu (MHD). Jejím častějšímu využívání brání také větší vzdálenost zastávky MHD od suburbia.

Tab. 18: *Frekvence dopravy novousedlíků*

Frekvence dopravy	Kolikrát týdně
Pracoviště	4,62
Nákup denní potraviny	3,86
Nákup velké potraviny	1,73
MŠ,ZŠ	4,83
Volný čas	2,37

Frekvence dopravy (tabulka 18) do pracoviště a škol probíhá pětikrát týdně. K nakupování zboží každodenní spotřeby dochází téměř čtyřikrát týdně a větší nákup potravin nastává každý čtvrtý den. Volnočasové aktivity respondenti konají značně nepravidelně a zpravidla se jedná o sportovní vyžití a návštěvu kina.

Tab. 19: *Původní bydliště novousedlíků*

Původní bydliště	
Plzeň	83,78%
Jiné	16,22%

Převážná část respondentů pochází z blízké Plzně (tabulka 19). Po dvou poté z Prahy a Horní Břízy. Jedna z dotazovaných byla britka z Nottinghamu ve Velké Británii. Její manžel Holanďan v Plzni pracuje a ona se stará o děti doma v Letkově.

Tab. 20: Demografické charakteristiky novousedlíků

Demografie	Průměr
Počet let v obci	4,93
Věk	40,22
Počet členů domácnosti	3,86
z toho dětí	1,46
Muž	27,03%
Žena	72,97%
VŠ	56,76%
SŠ	43,24%

Průměrná doba (tabulka 20) po kterou obyvatelé v obci žijí dosahuje téměř pěti let, nejdéle pak 12 let a naopak nejkratší dobou je půl roku pobytu. Pouze tři responenti spadají do věkové skupiny mladších třiceti let a stený počet spadá do věkové skupiny starších padesáti let. Celkový průměrný věk dotazovaných je 40 let. Ženy tvořily tři čtvrtiny z přítomných a nadpoloviční většina respondentů má ukončenou vysokou školu. Domácnosti čítají průměrně téměř čtyři osoby z nich minimálně jedna je dítě.

ZÁVĚR

Obec Letkov za posledních deset let prodělala razantní změny. Došlo k nárůstu počtu obyvatel a počtu zastavěných ploch. Územní plán byl vytvořen až v roce 2008, přesto před tím nedošlo k nekontrolovatelné zástavbě. Velký podíl na tom má zejména místní developer a investor ing. Pubec, který také v obci spolu s manželkou bydlí.

Podle jeho manželky se především v nové části suburbia stavělo ne z důvodu okamžitého zisku, ale aby vznikla pěkná suburbánní oblast. Proto také všechny domy mají některé společné atributy - například identické dřevěné ploty a vrátka, totožné poštovní schránky, zvonky, větší rozestupy mezi domy nebo stejné prostory pro uskladnění popelnic. A narozdíl od staré části suburbia, která není večer osvětlená navíc obsahuje kvalitní osvětlení

podél chodníků, které lemují příjezdové cesty. V roce 2007 dokonce obdržela obytná zóna Letkova V Podlesí zvláštní cenu poroty Best of reality.

V první části výstavby nedocházelo k velkému výběru lidí a to také zapříčinilo, že se do suburbie přistěhovala jedna nyní nežádoucí osoba, která některým lidem „pije krev“. Její aktivity vyústily v nutnost změnit stávající regulativy obce, především v nové zástavbě. Jak řekl starosta obce na adresu regulativů: *„moc svazujících pravidel je průšvih.“*

V příštích letech se počítá s velmi rozsáhlou výstavbou, pro kterou již došlo k vypracování územních studií. Další výstavba může v obci na jedné straně vytvořit problémy s dopravou. Na druhou stranu by další nárůst počtu obyvatel mohl vyřešit některé z problémů obce, ať již by se jednalo o otevření obchodu s potravinami, vznik mateřské školy nebo další zastávku MHD blíže suburbii.

Zajímavé bude určitě srovnání výsledků terénního šetření mezi novousedlíky a starousedlíky. Panuje ale obava, že převážně pozitivní názory obyvatel nové zástavby budou v ostrém protikladu k mínění starousedlíků.

PŘEHLED POUŽITÉ LITERATURY

PUBLIKACE:

GONDOVÁ, G. (2004): Životný štýl obyvateľov v suburbánnej zóne Prahy. Magisterská práce. Diplomová práce. Katedra sociálnej geografie a regionálneho rozvoje PrF UK, Praha, 108 s.

PULDOVÁ, P. (2006): Vliv suburbanizace na změnu sociálního prostředí v zázemí Prahy. Magisterská práce. Diplomová práce. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PrF UK, Praha, 111 s.

Sčítání lidu, domů a bytů k 1.3. 2001: Základní informace o obcích ČR (Plzeň- jih), ČSÚ, Praha, 2003

Statistický lexikon obcí České republiky 2005, ČSÚ a Ministerstvo vnitra, Praha, 2005

ŠKORPIL, J. (2008): Volební podpora politických stran: stav a vývoj ve vnitřní prostorové struktuře Pražského městského regionu v letech 1996 - 2006. Magisterská práce. Diplomová práce. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PrF UK, Praha, 93 s.

Retrospektivní lexikon obcí ČSSR 1850- 1970, I.díl, Svazek 1, FSÚ, Praha, 1978

INTERNETOVÉ ZDROJE:

Mikroregion Radyně, <http://www.radyne.jz.cz> [cit. 27. červen 2010]

Oficiální stránky obce Letkov, <http://www.obec-letkov.cz> [cit. 27. červen 2010]

OUŘEDNÍČEK, M., TEMELOVÁ, J. (2009): *Fyzické prostředí v nových suburbánních lokalitách*. [online]. [cit. 25. červen 2010]. Dostupné na WWW: <http://www.suburbanizace.cz/analyzy_02_setreni_vysledky_voleb.htm>

Portál územní samosprávy, <http://svazky.obce.cz> [cit. 27. červen 2010]

PULDOVÁ, P., VOŠLÁŘOVÁ, V. (2010): *Soužití starousedlíků s nově přichozími obyvateli: Případová studie pražských Miškovic*. [online]. [cit. 25. červen 2010]. Dostupné na WWW:

<[http://www.suburbanizace.cz/analyzy/4_Voslarova, K., Puldova, P. \(2010\) Souziti starou sedliku s nove prichozimi obyvateli pripadova studie prazskych Miskovic.pdf](http://www.suburbanizace.cz/analyzy/4_Voslarova_K.,_Puldova_P._(2010)_Souziti_starou_sedliku_s_nove_prichozimi_obyvateli_pripadova_studie_prazskych_Miskovic.pdf)>

Územní plán obce Letkov [online]. [cit. 26. červen 2010]. Dostupné na WWW: <http://www.obec-letkov.cz>

PŘÍLOHY

Fotomapa obce Letkov (oblast nové zástavby se nalézá napravo nahoře)

Obec Letkov – oblast s novou výstavbou

Úřední deska se nalézá nejen na centrálním náměstí, ale také v suburbánní části

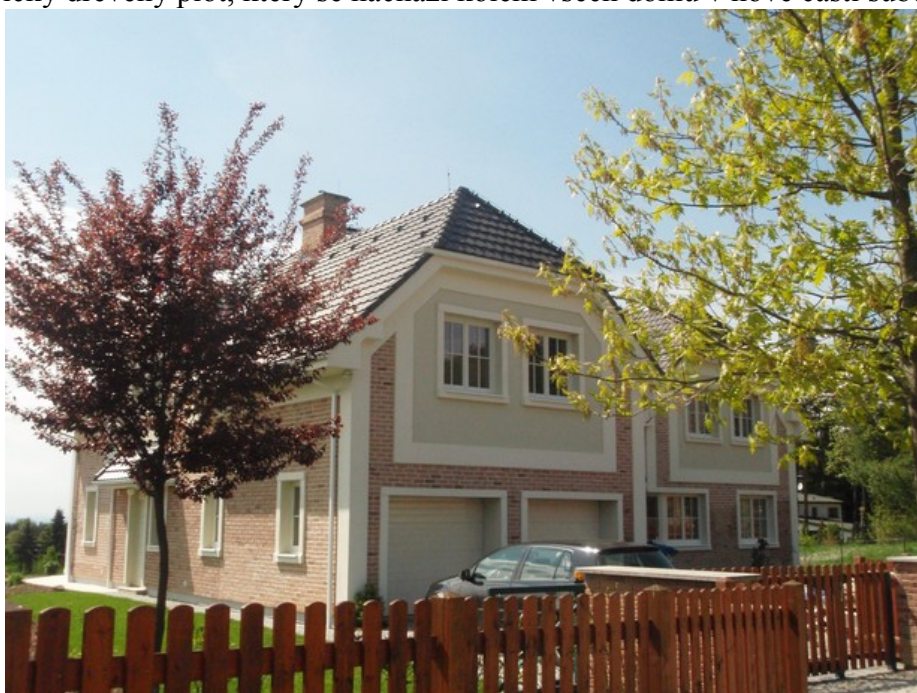
Dům místního developera a investora ing. Pubce

Okrasné jezírko okolo jednoho z domů

Typický dřevěný plot, který se nachází kolem všech domů v nové části suburbia

Domy vypadají...

...všechny jinak

Ulice v Letkově jsou pojmenovány podle stromů, navozují tak přírodní dojem

Dětské prolézačky se na nalézají na 17 % zahrad v suburbii v Letkově

Příjezdové cesty lemují prostorné chodníky...

...osvětlení a dopravní značení

Veřejný prostor sloužící k posezení v Letkově V Podlesí (les v pozadí)

Na některých domech se sluní solární panely

Letkov V Podleší bude v budoucnu obsahovat až 80 rodinných domů

Některé parcely zatím zejí práznou...

...některé budou brzy zastavěny...

...a domy na nich budou vypadat nejspíš nějak takhle